

cienkich sukien i innych tkanin, oraz od r. 1860 cukrownię z rafinerią. Oba te zakłady przemysłowe powstały staraniem ś. p. Aleksandra Skirmunta. Zrazu na mniejszą skalę założone, należą dziś do najznacześniejszych w guberniach litewskich, a pod względem urządzenia i wyrobów z najlepszymi w kraju równać się mogą.

Porzecze, nad prawym brzegiem Jasiołdy, otoczone dębowymi gajami, z widokiem na rozległe, za drugim brzegiem, błonia, do piękniejszych w Pińszczyźnie miejscowości zaliczonem być może. Same zakłady fabryczne, własność braci Skirmuntów, z przynależnymi do nich budowlami mieszkalnymi, magazynami, stajniami i ogrodami, zajmuje do 35 morgów litewskich przestrzeni. Obszernie rozłożone, pięknie i starannie utrzymane budynki, bite drogi i ogródki kwiatowe z wodotryskiem, nazewnątrz czystość wzorowa, przedstawiają widok dosyć jeszcze rzadki, niestety, w naszym kraju.

Fabryka sukienna mieści się w dwóch większych gmachach; w jednym z tych maszyna parowa stojąca, o sile 30 koni, porusza apreturę i folusze; w drugim zaś maszyna parowa leżąca o sile 60 koni, najnowszój konstrukcyi (Sulzera patent), wprawia w bieg przędzalnię i warstaty; farbiarnia mieści się w trzecim budynku. Przędzalnia posiada 10 asortymentów, tkalnia zaś sto warstatów, wyłącznie maszynowych. Na fabryce przerabia się do 5,000 pudów wełny, głównie litewskiej. Szyszki barwierskie używają się także z produkcyi miejscowój, dostarczane przez ekonomią porzeczką.

Na czele fabryki stoi Aleksander Szupiewski, od lat 30 bez przerwy w tym zakładzie pracujący, początkowo jako farbiarz, następnie jednocześnie jako dyrektor przewodniczący. Majstrowie wydziałowi wszyscy bez wyjątku krajowcy; przemysł więc sukienniczy w Porzeczu o własnych stoi siłach. Wyroby porzeckie odznaczają się dobrocią wełny, trwałością i wykończeniem; bardzo też są poszukiwane i obecnie fabryka nie może i w połowie wydołać licznym zamówieniom.

Produkcyja roczna dochodzi wartości 300,000 rs., wyrobem sukna zajmuje się 400 robotników płci obojój. Wrazie choroby, pomoc lekarską w miejscowym szpitalu otrzymują bezpłatnie. Małoletnie dzieci mogą korzystać z nauki w szkółce ludowój, istniejącój we wsi sąsiedniój. Wkrótce też, za inicjatywą właścicieli, zawiązać się ma spółka zaliczkowo-oszczędnościowa.

Cukrownia mieści się w wielkim murowanym gmachu nad samą rzeką, wśród gaju dębowego. Przerabia ona dziennie 500 korcy buraków na sposób dyfuzyjny, a zajmuje w czasie kampanii burakowój 200 robotników. Zbyt przeważnie miejscowy, oraz w Moskwie. Obecnie ustawia się maszyna dla wyrobu cukru rafinowanego w kostkach. Dyrektorem jest p. Stegemann, urodzony w królestwie polskiem.

Do naprawy maszyn używanych w obu zakładach istnieje warstat mechaniczny. Tak w fabryce sukiennój, jakoteż i w cukrowni, uczy się praktycznie kilku młodych ludzi (aplikantów), otrzymujących od właścicieli bezpłatnie stół i mieszkanie.

## Porzecze.

Miejscowość ta, w gubernii mińskiej, powiecie pińskim położona, posiada od r. 1837 fabrykę